Dünyanın En Gırgır Hikâyeleri

DEYYUS BUHRANI

YAZAN:
AZİZ NESİN
ÇİZEN:
MİM UYKUSUZ

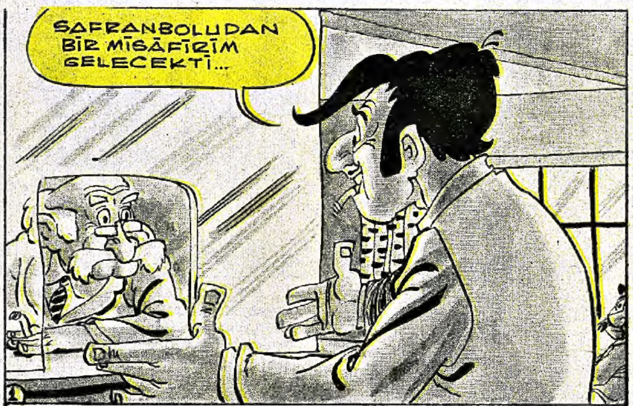

Sabah erkenden Sirkeci'de Safranboluluların kaldığı "Güzel Yurt" oteline, gayet iyi giyimli, kırk yaşlarında görünen, bir adam geldi. Camekânlı küçük bir odada oturan otel kâtibine, -Safranbolu'dan bugün bir misafirim gelecekti, dedi.

Kâtip otel defterini karıştırdı. Adlara baktı ; okumaya başladı:

-Yusuf Soydan, Mustafa Güven. .

Adam,

-Mustafa Güven mi ? diye sevinçle bağırdı.

Kâtip,

-Evet, dedi, Bezez Mustafa Güven. Babasının adı Rıza...

-O... Ta kendisi.. Bizim Mustafa. Hangi odada?

-Dört numarada..

Adam, sevinçle merdivenleri çıktı. Mustafa Güven, odasında yüzünü kuruluyordu. İçeri giren Adam, Mustafa Güven'i iki kolunun arasına aldı:

-Vay Mustafa'cığım, vay kardeşim.. Buralara gelirsin de bize haber vermezsin ha?..

Mustafa Güven havluyu yüzünden çekti. Kendisini kucaklayan adama baktı:

-Vallaha bilâder, haber iletmeğe vahıt galmadı, hopadanah geldim işte!..

-Nasılsın, iyisin ya ?

-Hamdossun.. Allaha şukür.. Veleekin, zatınızı tanıyamadım. Siman yabancı değel, bi yirden gormüşlüğüm va emme, bitürlü çaharamıyom.

-Tanımadın mı? Amma yaptınbe Mustafa! Sen bezez Mustafa Güven değil misin? Rıza Efendi'nin oğlu?.

-Ta gendüsüyüm emme..

-Eski günleri düşün bakalım...

-Yohsan, zekzenbirinci fırga, goşulu dopçu alayı, dördüncü batariyadan...ha? Eskerlikten mi tanışıyoh! Zafranbollular hep oradaydıh...

-Düşün, düşün hele!..

-Bildim, sen güççüğkene... Cinci Hoca hamamının arkasındaki evde oturmuyo muydun? Sizin bahçede ne hayvalar olurdu ya!.. Bi kerem sen guyuya düşmüşdün de.. Sen o değel misin?

-İyi düşün!..

-Bildim, bildim!..Durşucu Mehmedin...hani ikimize bi zopa çekmişti, nur içinde yatsın..Derhatır ediyo mu?

-Düşün bakalım!..

-Tamam, şincik buldum..-Len, sen Gırhayakzâdeleren Hacı Sımıyl'ın oğlu Behlil değel misin?

-Hele şükür tanıyabildin!..

-Vay Behlil..Sen miydin len?..

Mustafa Güven'le Behlül tekrar sarmaş dolaş oldular.

Behlül,

-Birbirimizi görmeyeli kaç yıl oldu, Mustafa? dedi.

Mustafa düşündü,

-Şöyle böyle yirmi üç yıl oldu, dedi.

Bu sefer Behlûl anlatmaya başladı:

-Hani Cinci Hoca'nın bahçesinin arkasında bizim ev vardı da, bizim bahçedeki ayvalardan koparırdık..

-Hee...Nasın da derhatır ediyon be!..

-Turşucu Mehmet Efendi;.Nur içinde yatsın...Hani bize bir sopa çekmişti...

-İyi ahlında galmış be Behlil!..

-Ya o askerlik...Hani seksen birinci fırkanın koşulu topçu alayında, dördüncü bataryada...Ne günlerdi onlar be Mustafa...

-Ürya gibi geçti...Vallaha bişiy diyim mi? Bura malûm ya, İstanbul.. İti kopuğu, dolandırıcısı çoh..Senbirden boynuma atılıncah, bu herüf beni çarpacak mı acep, diyerektenbi guşgulandın. Hani eskerlikten, durşucu Mehmet Efendi'den ağnatmasan mümkünü yoh inanmazdım.

İkisi de gülüştüler. Behlûl,

-Ee, ne var, ne yok, ne iş yapıyorsun? diye sordu.

-Eh...Çoh bişiy değel bu zamanda, gırh elli binnen İstanbul'a birez mal almıya geldim.

-Aman iyi ki bana rastladın Mustafa. Burada adamı çarpıverirler.Kalk seni, tanıdık tüccarlara götüreyim.

İki eski arkadaş otelden çıktılar.

İlkin Tahtakale'de Yasef'in mağazısana girdiler. Behlûl Yasef'e,

-Bizim hemşeridir, ona göre..dedi.

-Madem emşeri, biz de muşteri yozu ilân bakmayiz. Yuzda yirmi ikram ilân verelum...

Behlûl,

-Az!..dedi, bak ben de sana ona göre muamele yaparım...

-Yuzde otuz olsuun!..

Mustafa Güven memnundu. Düzünelerle tıraş makineleri, makas, hırdavat üzerine kırk kalem mal aldı. İş hesaba geldi. Yahudi kalemi eline aldı:

-Kirk kutu duyme..On liradan dortyuuuz.

Mustafa Güven,

-Ne? diye bağırdı, ahlını mı gaçırdın, ben bunu perâkende daha ucuz viriyom be...

-Nere be yozum, mal nerde? Sen getir, ben alayim..

-Bıldır, iki gaymeden aldım.

-Yeçen sene yelseydin, ben sana bir liradan verirdim. Yeçti o yunler.. Yarin yel, altı..Doviz yok..Mal yelmez..

Oradan yine bir Yahudi kırtasiyeciye girdiler...On bin liralık mal da oradan aldılar. Sonra bir toptancı kumaşçıya girdiler. Her yerde de bu Behlûl'ü tanıyorlardı.

-Eşgossun be Behlil, dedi Mustafa, namın her yirde geçiyo be .. Sağa ıraslamasaymışım, temelli gazıhlanacakmışım. Senin bi yüsgek memuriyetin mi va?

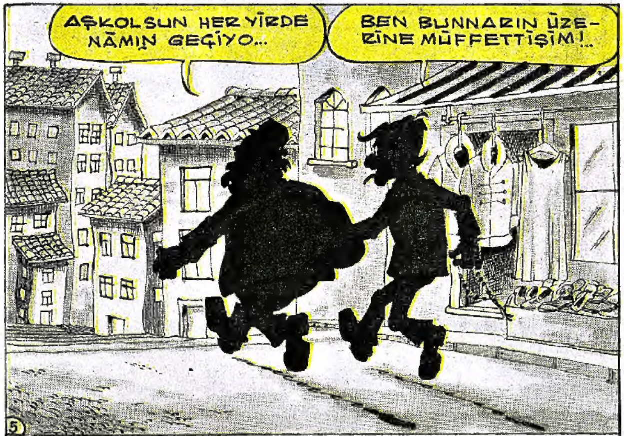

-Ben bunların üzerine müfetti - şim.

-Vayy!.. Müfetlişsin ha?.

Akşama kadar elliiki bin liralık mal aldılar. Artık yorulmuşlardı. Behlül:

-Beyoğlu'na çıkalım Mustafa, bu gece misafirimsin! dedi.

Mustafa bırakmıyordu. Bir içkili lokantada yediler, içtiler. Oradan şarkılı bir gazinoda yüz lira hesap ver - diler. Behlûl, "Sen benim misafirim - sin!" diye cüzdana davrandıkça Mustafa,

-Senin sayanda bu kader gazan - dım be Behlil, hem de bu paraları maliyete gatarım, çıhartırım, gorkma!. diyordu.

Geceyarısından sonra lüks bir bara gittiler. Bardan iki kadın kaldır - dılar. Boğaz'da bir otele götürdüler. O gecenin hesabı beş bin lirayı geç - mişti. Öğleye doğru Behlûl ayrılırken

-Mustafa, ben teftişe çıkayım, ak - şama otele gelirim! dedi.

Behlûl, doğru bir gün önce mal aldıkları Yasef'e gitti,

Yasef,

-Hihi hi! diye güldü, iyi iş yaptık be Saloomon!..

-Hazir... Yüzde yirmiden binaltı-yüz!.. Tamam mı?

-Eyvallah!..

Behlûl, nam-ı diğer Bahriyeli Süleyman, bir gün önce Mustafa Güven'le alışveriş yaptıkları dükkânları bir bir dolaştı. Her dükkândan, Mustafa Güven'e atılan kazıktan kendi hisse - sini aldıktan sonra, Erzurumluların kaldığı Konfor Palas'ın yolunu tuttu.

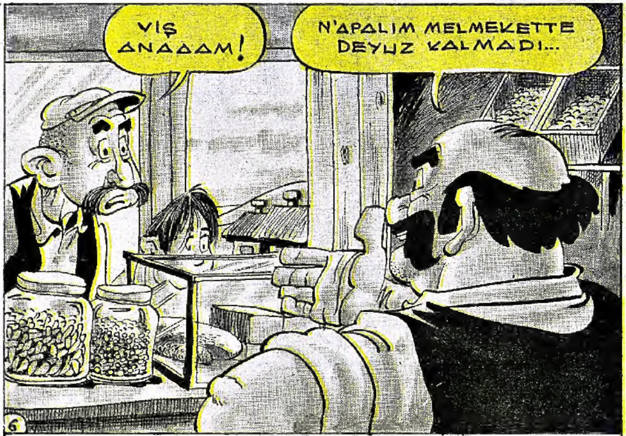

Mustafa Güven o akşam bekledi, ertesi akşam bekledi. Behlûl görün - memişti. Adresini de bilmiyordu, Safranbolu'ya gidince, herkese çocukluk arkadaşı Behlûl'ün iyiliğini anlata an - lata bitiremedi.

Mustafa Güven, malların fiyatına yol, eğlence masraflarını da eklemiş - ti.

Bahriyeli Süleyman kazançlıydı. Mustafa'nın zararı yok, kârı vardı. Mal satan tüccarlar da iş yapmışlar - dı. Kala kala Mustafa Güven'in dükkâ - nından mal almaya gelen köylüler ka - lıyordu. Onlar da her malın fiyatını bir ay öncesinden üç defa fırlamış gö - rüp,

-Vışş anam!.. diye şaştıkça Mustafa Güven, Yahudi'lerden duydukları - nı tekrarlıyordu:

-Sen ne diyon be!.. Ortalıkta mal yoh... Melmekâtta deyuz galmadı!..

Köylüler, memleketteki deyuş (dö - viz) buhranıyla fiyatlar arasında bir ilişki kuramadıkları için, boyunlarını büküyor, çaresiz ellerini cüzdanları - na atıyorlardı.

SON